

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN LAUSUNTO

Hallituksen esitys eduskunnalle tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta HE 139/2020 vp

Esityksen keskeinen sisältö

Hallituksen esityksessä ehdotetaan sääntelyä, joka mahdollistaisi ravitsemisliikkeiden aukiolo- ja anniskeluaikaa sekä asiakasmääriä koskevien rajoitusten asettamisen. Ravitsemisliikkeet velvoitettaisiin myös noudattamaan hygieniaan liittyviä erityisiä vaatimuksia ja huolehtimaan asiakkaiden riittävän etäisyyden ylläpitämisestä.

Tarkemmat aukioloa ja asiakasmääriä koskevat säännökset annettaisiin valtioneuvoston asetuksella ja rajoitusten tarpeellisuutta voidaan arvioida maakunnittain paikallisen tautitilanteen perusteella. Rajoitukset voitaisiin ottaa käyttöön vain niillä alueilla, joilla ne ovat välttämättömiä koronaviruksen leviämisen ehkäisemiseksi.

Aluehallintovirastot valvoisivat ajoitusten ja velvollisuuksien noudattamista. Aluehallintovirasto voisi määrätä valvonnassa havaitsemansa epäkohdat ja puutteet korjattaviksi ja määrätä velvoitteita olennaisesti rikkoneen ravitsemisliikkeen liiketoiminnan välittömästi suljettavaksi asiakkailta enintään yhdeksi kuukaudeksi. Ravitsemisliikkeiden tulisi laatia suunnitelma velvollisuuksien ja rajoitusten noudattamisen tueksi.

Rajoitukset eivät koskisi henkilöstöravintolatoimintaa eivätkä ruuan ja juoman noutomyyntiä.

Työ- ja elinkeinoministeriön näkökulmia

Esityksessä on kysymys ravitsemisliikkeitä koskevan voimassa olevan väliaikaisen sääntelyn jatkamisesta, jolla ravitsemisliikkeiden toimintaa on säännelty 1.6.2020 lukien (Laki tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta 400/2020). Tämä sääntely on ollut eduskunnan käsiteltävä touku-kuussa 2020 (EV 53/2020 vp; StM 11/2020 vp; TaVL 19/2020 vp; PeVL 14/2020 vp). Sääntelyllä pyritään ehkäisemään tartuntaketjujen synty-

mistä ravitsemisliikkeissä. Ilman ehdotettavaa sääntelyä ravitsemisliikkeiden toimintaa ei olisi mahdollista rajoittaa 1.11.2020 jälkeen, kun nykyisen määräaikaisen sääntelyn voimassaolo päättyy. Esityksen mukaan ravitsemisliikeitä koskeva sääntely mukautettaisiin myöhemmin yhteen valmistelussa olevan laajemman väliaikaisen tartuntatautilain muutoksen kanssa.

Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että esityksen sisältämät mahdollisuudet aukioloajan ja asiakasmäärien rajoittamiseen ovat merkityksellisiä perustuslain 18 §:ssä säädettyyn elinkeinovapauden ja työllisyyden edistämisen velvoitteen kannalta. Sääntelyä on kuitenkin jo aiemman eduskuntakäsittelyn yhteydessä arvioitu perustuslakivaliokunnassa ja tarkistettu perusoikeuksien rajoitusedellytysten mukaiseksi (PeVL 14/2020 vp).

Esityksessä on perusteltu rajoitusten kokonaishyötyjen olevan suurempia kuin sääntelyn nojalla mahdollisesti asetettavien rajoitusten yrityksille aiheuttamien haittojen. Sinänsä sääntelyn mahdollistamat aukiolo- ja asiakasrajoitukset kohdistusivat eri tavalla eri tyyppistä ravintolatoimintaa harjoittaviin elinkeinonharjoittajiin. Esimerkiksi aukioloa- ja anniskelua koskevia rajoituksia on mahdollista kohdistaa ilta- ja yöaikaan, jolloin rajoitukset olennaisimmin kohdistuisivat koronaviruksen leviämisen kannalta riskipitoisimmaksi arvioituun ravitsemisliiketoimintaa eli erityisesti yökerhoihin ja yöllä auki oleviin baareihin.

Ehdotettu sääntely tähtää siihen, että mahdollisuuksia ravitsemisliiketoiminnan harjoittamiseen rajoitetaan mahdollisimman vähän, mutta toisaalta huolehditaan väestön terveyden suojelemisesta. Sääntely mahdollistaa joustamisen kulloisenkin tautitilanteen mukaisesti. Näin on toimitettu myös voimassa olevan lainsäädännön perusteella, kun 1.6.2020 asetettuja ravitsemisliikkeiden aukioloa ja asiakasrajoituksia ensin asteittain purettiin 1.7.2020 lukien ja lopulta poistettiin 13.7.2020 lukien. Syksyllä tautitilanteen kääntyessä huonommaksi kiristetyt rajoitukset tulivat voimaan 8.10.2020 lukien.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että ehdotettava lainsäädäntö mahdollistaa edelleen sellaisen keinovalikoiman, jolla ravitsemisliikkeiden toimintaa voidaan säännellä koronavirusepidemian edellyttämällä tavalla, mutta mahdollisimman vähän yrityksiä ja elinkeinovapautta haittaavasti.

Sami Teräväinen
Hallitussihteeri